

**COFNODION O GYFARFOD CYNGOR CYMUNED HARLECH A GYNHALIWDYD YN YR HEN LYFRGELL, HARLECH AM
7.30 O'R GLOCH 04.03.24**

YMDDIHEURIADAU

Cyng. Thomas Mort, Ceri Griffiths a Gordon Howie.

PRESENNOL

Cyng. Edwina Evans (Cadeirydd), Christopher Braithwaite (Is-Gadeirydd), Tegid John, Rhian Corps, Martin Hughes, Giles Bentham, Wendy Williams, a'r Cyng. Annwen Hughes a Gwynfor Owen (Cyngor Gwynedd).

'Roedd 4 aelod o'r cyhoedd yn bresennol.

Daeth Mr. a Mrs James Maxwell i'r cyfarfod am ychydig er mwyn cael dangos y ddau blac glas oedd pwyllgor yr Hen Lyfrgell wedi gallu ei archebu gyda chymorth gan y Cyngor Cymuned. Cafwyd wybod bydd y placiau hyn yn cael eu dadarchuddio ar y 4ydd o fis nesa am 11.00 y bore a byddant yn falch o gael gwybod pwy fydd yn cynrychioli'r Cyngor Cymuned i ddadarchuddio un o'r placiau hyn. Nid oedd Cadeirydd y Cyngor yn gallu mynychu a nid oedd yr Is-Gadeirydd yn siwr ar hyn o bryd.

COFNODION

Derbyniwyd cofnodion o gyfarfod Chwefror 5ed 2024 fel rhai cywir.

MATERION YN CODI O'R COFNODION

Datganodd y Cyng. Martin Hughes bod angen eglurhad ar y cofnod a gafodd ei gynnwys o dan HAL yng nghofnodion mis Ionawr ag mae'n debyg ei fod yn gyfeiriad at yr honiad o dorri rheolau yn y Cod Ymddygiad yn y frawddeg ym cofnodion mis Ionawr sy'n darllen 'Bu trafodaeth am dalu cyfraniad ariannol i HAL ar ôl diwedd Mawrth eleni a bod datganiad wedi ei greu ac roedd Cynghorwyr wedi cytuno bod Clerc pob Cyngor yn anfon hwn allan at bob Cynghorydd ac yn gofyn iddyn nhw bleidleisio erbyn nos lau y 21st gyda'u penderfyniad, 'roedd yr e-bost a anfonwyd at bob Cynghorydd yn gyfrinachol ag yn datgan bod Aelodau o Gynghorau eraill yn datgan siom bod y wybodaeth hwn wedi cael ei ddatgelu i aelod o Fwrdd HAL ag oherwydd hyn eu bod o'r farn bod y Cynghorydd hwn wedi torri Cod Ymddygiad y Cyngor.

Datganodd y Cyng. Martin Hughes dylai yr adroddiad archwiliad angen dweud ei fod er budd y cyhoedd ynglŷn â thwyll o £9,000"

Datganodd ei fod wedi gofyn i ddiwygio cofnodion mis Ionawr i'w gwneud yn glir bod adroddiad Archwilio Cymru yn eithriadol o 'fudd cyhoeddus' yn hytrach nag adroddiad arferol, fel y nodwyd yn nheiti yr adroddiad 'Adroddiad er budd y cyhoedd: methiannau mewn rheolaeth ariannol a llywodraethu a cholledion a achoswyd – Cyngor Cymuned Harlech'. Fodd bynnag, mae cofnodion mis Chwefror yn agored i gael ei ddarllen fel pe bai'r twyll ei hun yn angen dweud ei fod er budd y cyhoedd ynglŷn â thwyll o £9,000"

Gofynnais i ddiwygio cofnodion mis Ionawr i'w gwneud yn glir bod adroddiad Archwilio Cymru yn eithriadol o 'fudd cyhoeddus' yn hytrach nag adroddiad arferol, fel y nodwyd yn nheiti yr adroddiad 'Adroddiad er budd y cyhoedd: methiannau mewn rheolaeth ariannol a llywodraethu a cholledion a achoswyd – Cyngor Cymuned Harlech'. Fodd bynnag, mae'r munud mis Chwefror uchod yn agored i gael ei ddarllen fel pe bai'r twyll ei hun er budd y cyhoedd.

Datganodd y Cyng. Giles Bentham ei fod wedi derbyn e-bost gan yr Archwiliwr Mewnol ynglŷn ar hyn oedd wedi cael ei ddweud yng nghyfarfod mis diwethaf o'r Cyngor bod yr Archwiliwr Mewnol wedi datgan bod y math yma o dwyll yn digwydd drwy'r amser. Oherwydd bod y Cyng. Bentham ddim yn fodlon datgelu cynnwys yr e-bost nid oedd posib trafod y mater ymhellach. Gofynnodd y Cyng. Bentham a fyddai modd cael copi o ddatganiad blynyddol y Cyngor am y flwyddyn 2022/23 a cytunwyd anfon copi i bawb.

DATGAN BUDDIANT

Datganodd y Cyng. Edwina Evans ddiddordeb yng nghais ariannol Yr Hen Lyfrgell a Neuadd Goffa ac fe arwyddwyd dogfen Datgan Buddiant Personol ganddi a ni chymerodd ran yn y drafodaeth.

Datganodd y Cyng. Rhian Corps ddiddordeb yng nghais ariannol Ysgol Tan y Castell ac fe arwyddwyd dogfen Datgan Buddiant Personol ganddi a ni chymerodd ran yn y drafodaeth.

Datganodd y Cyng. Martin Hughes ddiddordeb yng nghais ariannol Yr Hen Lyfrgell ac fe arwyddwyd dogfen Datgan Buddiant Personol ganddo a ni chymerodd ran yn y drafodaeth.

MATERION CYNGOR GWYNEDD

Fe dderbyniwyd yr adroddiad canlynol gan y Cyng. Annwen Hughes ar Cyng. Gwynfor Owen – Adroddodd y Cyng. Annwen Hughes ers y cyfarfod diwethaf ei bod wedi derbyn ateb gan yr Heddlu ynglyn ar materion yr oedd wedi codi hefo nhw yn y cyfarfod ag yn datgan y byddant yn gofyn l'r Warden Traffic ymweld yn fwy cyson ar dref ag hefyd y byddant yn trefnu l gael camera neu car lawr Ffordd y Traeth. 'Roedd wedi bod yn ymweld ar toiledau Min y Don a wedi cael gwybod gan ddau oedd yn gweithio arnynt eu bod l gael eu gorffen peintio erbyn diwedd y mis hwn ag hefyd bod unrhyw waith angenrheidiol arall fod l gael ei gario allan arnynt. 'Roedd wedi derbyn copi o e-bost oedd yr Adran Traffig, Cyngor Gwynedd wedi ei dderbyn yn gofyn a fyddai modd tynnu y bollards oedd ar groesffordd Ffordd Uchaf a Ffordd Bron y Graig. Datganodd y Cyng. Hughes bod y bollards dan sylw wedi bod y neu lle ers blyneddoddd maith ag yn cael eu tynnu pan oedd carafan static angen mynd l maes carafanau Pant Mawr oherwydd nid oeddynt yn gallu mynd heibio Rock Terrace, ag hefyd datganodd nid oedd neb wedi cwyno am y bollards hyn o'r blaen. Adroddodd y Cyng. Gwynfor Owen ei fod wedi cael gwybod ag ei fod yn bryderus bydd y tim morwrol yn cael ei dorri ag hwyrach stopio ag hefyd ni fydd Cyfoeth Naturiol Cymru yn clerio mynediad l gerbyddau brys l'r traeth ag fod ganddo gyfarfod hefo'r ddau mewn pythefnos. Cafwyd wybod bydd treth y Cyngor yn codi 9.54% gyda £8.4m o dorriadau. 'Roedd wedi mynychu cyfrfod gyda Rhian Elin George o Gyngor Gwynedd a Mr. a Mrs Reg Chapman er mwyn trafod lle fyddai y lle gorau l osod darn o gelf yn y dref a oedd ar gael drwy grant gan Gyngor Gwynedd. 'Roedd tri lleoliad wedi eu clustnodi sef wrth mynediad yr eglwys, maes parcio Bron y Graig Isaf ag ar y cylchfan ger Ysgol Ardudwy a bod angen creu grwp tasc l drafod hwn ymhellach a cytunodd y Cyng. Christopher Braithwaite a Rhian Corps fod yn rhan o hwn.

MATERION YN CODI

Cynllun Cyllideb

Adroddwyd bod £84,879.20 (a oedd yn cynnwys costau banc) wedi cael ei wario ers cychwyn y flwyddyn ariannol newydd a bod hyn yn £6,194.39 o wariant yn fwy na oedd wedi cael ei glustnodi yn y gyllideb am y flwyddyn.

Projectau 2024

Adroddodd y Cyng. Christopher Braithwaite bod ganddo ddim diweddariad ynglyn ar uchod ag y byddai yn cysylltu gyda'r gwahanol grwpiau yn y pythefnos nesa. Adroddodd y Cadeirydd ei bod wedi ymweld ar cyrtiau tenis a bod dipyn o olwg yna a cytunwyd bod angen cael netiau newydd yna hefyd.

Adroddodd y Cyng. Giles Benthall bod ef ar Cyng. Gordon Howie wedi ymweld ar rhandiroedd a wedi cyfarfod rhai o denantiad y rhandiroedd yno ag eu bod wedi derbyn dau bris i wneud y gwaith yno. Adroddodd y Clerc ymhellach ei bod wedi derbyn pris hefyd ag ei bod wedi anfon rhain ymlaen i Gyngor Gwynedd ag ei bod wedi derbyn ymateb ynghyd ar llythyr derbyn grant a cytunwyd arwyddo hwn a'i anfon yn nol iddynt.

Agor Tenderau Torri Gwair

Adroddodd y Clerc ei bod wedi derbyn 2 tender ynglyn a cario allan y gwaith uchod gan Mr. Meirion Griffith, Islwyn Talsarnau am £14.00 yr awr i dorri gwair y llwybrau cyhoeddus, cae chwarae Llyn y Felin ar fynwent gyhoeddus ag un arall gan Mr. Llion Kerry, Min y Ddol, Harlech am £20.00 yr awr i dorri gwair y llwybrau cyhoeddus, cae chwarae Llyn y Felin ar fynwent gyhoeddus. Cytunwyd i dderbyn tender Mr. Meirion Griffith. Hefyd cytunwyd i dderbyn pris Mr. Gareth John Williams i dorri gwair cae chwarae Brenin Sior ar cae peldroed eto eleni sydd yn £64 am dorri y cae peldroed, £40 am dorri o amgylch y swings ag £92 i dorri gweddill y cae. Cytunwyd i dderbyn y tender hon. Cytunwyd bod angen adolygu y ffurflenni tender erbyn y flwyddyn nesa.

HAL

Adroddodd y Cyng. Christopher Braithwaite ei fod wedi mynychu cyfarfod a oedd wedi ei gynnal yn y neuadd bentref, Llanbedr ar yr 14eg o'r mis hwn rhwng Cyngorau Cymuned yr ardal er mwyn cael trafod y ffordd ymlaen gyda HAL. Roedd y Clerc wedi anfon copiau o gyfrifon HAL i fyny at ddiwedd mis Rhagfyr y llynedd ag rhai i fyny hyd at ddiwedd mis Ionawr eleni bob Aelod ac hefyd adroddodd bod cyfarfod arall yn mynd i gael ei gynnal rhwng y Cyngorau Cymuned a HAL ar yr 22ain o'r mis hwn, ond cafwyd wybod gan y Clerc bod y cyfarfod hwn wedi cael ei gansol.

Tir Penygraig

Adroddodd y Clerc ei bod wedi anfon e-bost at Mr. Arwel Williams o gwmni Tom Parry i ofyn a fyddai yn gallu gwneud y gwaith hwn ond heb gael ateb eto.

Ethol Cyngorydd

Adroddodd y Clerc ei bod wedi cael gwybod gan y Swyddog Etholiadol bod cais am etholiad wedi cael ei dderbyn ganddo a bydd y rhybudd am hyn yn cychwyn ar y 12ed o'r mis hwn ag yn dod i ben ar yr 20ed. Os bydd mwy na un enw wedi ei dderbyn ganddo bydd etholiad yn cael ei chynnal ar y 18ed o Ebrill.

CEISIADAU CYNLLUNIO

Ddim ceisiadau wedi dod i law ers cyfarfod diwethaf y Cyngor.

ADRODDIAD Y TRYSORYDD

Adroddodd y Trysorydd bod £1,547.42 yn y cyfrif rhedegol a £92,216.01 yn y cyfrif cadw.

Taliadau yn ystod y mis

Mrs Kim Howie	- £25.99	- taliad misol am gynnal gwefan y Cyngor
Cyngor Gwynedd	- £2,626.20	- etholiad Cyngor Cymuned mis Rhagfyr
Mr. Joe Patton	- £33.99	- nwyddau i'r gardd blodau gwyllt gymunedol
Llais Ardudwy	- £20.00	- hysbyseb tenderau torri gwair (rhifyn Chwefror)
Woodland Trust	- £1.20	- rhent arwydd Coed Llechwedd
Dwr Cymru	- £396.60	- toiledau cyhoeddus ger y Castell
Mrs Annwen Hughes	- £882.00	(cyflog 6 mis) a £381.10 (costau 6 mis) = £1,263.10

Ceisiadau am gymorth ariannol

Hamdden Harlech ac Ardudwy - £3,500 – cynnig precept (taliad misol x 2)
Cylch Meithrin Harlech - £2,000
Cyfeillion Ysgol Tan y Castell - £3,000
Pwyllgor Hen Lyfrgell - £1,000
Pwyllgor Neuadd Goffa - £1,000
CFFI Meirionnydd – Ddim oherwydd nid oedd mantolen ariannol wedi cael ei derbyn ganddynt
Mrs Iona Foster - Ddim oherwydd nid oedd y cais yn un eglur iawn a nid oedd mantolen ariannol wedi cael ei derbyn.

Fe gafodd y taliadau uchod eu prosesu gan yr Is-Gadeirydd, y Cyng. Christopher Braithwaite a wnaeth y Cyng. Tegid John gymeradwyo'r taliadau ag fe roddwyd ganiatad i'r Clerc/Trysorydd i'w talu ar lein neu drwy siec ar ddiwedd y cyfarfod.

Cytunwyd bod y Trysorydd yn trosglwyddo £20,000 o'r cyfrif cadw i'r cyfrif rhedegol.

Derbyniadau yn ystod y mis

Ddim wedi dod i law ers y cyfarfod diwethaf.

Datganodd y Cyng. Martin Hughes bod ganddo bryderon yn cynllun cyllideb y Cyngor am y flwyddyn ariannol 2024/25 oherwydd y swm uchel o £167,000. Dywedodd y Cyng. Christopher Braithwaite nad oedd yn rhaid i'r Cyngor wario'r swm penodol hwn o arian. Trafodwyd y byddai angen i'r Cyngor flaenoriaethu'r hyn sydd ei angen unwaith y bydd gwaith y prosiect yn cael ei wneud gyda materion diogelwch yn cael sylw fel blaenoriaeth. Awgrymwyd bod y Cyngor yn blaenoriaethu'r prosiectau er mwyn penderfynu beth y gellir ei gyflawni. Cytunwyd pe bai'r gyllideb lawn yn cael ei gwario, y byddai'n ein gadael heb fawr o arian wrth gefn ac y bydd yn cael ei hadolygu a'i monitro

GOHEBIAETH

Ms Emma Howie

Adroddodd y Clerc ei bod wedi derbyn llythyr o ymddiswyddiad gan yr uchod oherwydd materion personol. Cytunwyd i anfon y llythyr hwn ymlaen i'r Adran Etholiadol yng Nghyngor Gwynedd. Datganwyd siom gan yr Aelodau bod Ms Emma Howie wedi penderfynnu ymddiswyddo a gofynnwyd i'r Clerc anfon llythyr o ddiolch iddi.

Cyngor Gwynedd – Adran Amgylchedd

Wedi derbyn llythyr gan yr uchod yn hysbysu y Cyngor eu bod yn cario allan y gwaith o addurno toiledau cyhoeddus Min y Don, amnewid camfeydd am giatiau i gerddwyr, atgyweirio giatiau ag atgyweirio/adeiladu 2 bont ar llwybyr cyhoeddus rhif 27. Hefyd bydd y Tim Tacluso Ardal Ni yn ymweld ar ardal o'r 25ain tan y 29ain o'r mis hwn.

Parc Cenedlaethol Eryri

Wedi derbyn llythyr gan yr uchod yn gwahodd Aelodau i fynychu cyfarfod dros zoom ar yr 20ed o'r mis hwn er mwyn cael diweddariad ar y broses o adolygu'r Cynllun Datblygu Lleol ac ystyried cyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4. Adroddodd y Clerc ei bod wedi anfon y llythyr hwn ymlaen i'r Aelodau yn barod. Datganodd y Cyng. Christopher Braithwaite bod ganddo ddiddordeb mynychu y cyfarfod hwn.

UNRHYW FATER ARALL

Datganwyd pryder bod y ffens yn dal yn fler ar ochor y ffordd ger Siop y Morfa yn gwaelod Harlech.

Datganwyd bod angen trafod cadw toiledau Min y Don yn agored drwy'r flwyddyn a cytunwyd i drafod hwn ymhellach pan fydd y presept yn cael ei gosod y flwyddyn ariannol nesa.

Cafwyd wybod gan y Cyng. Martin Hughes bod cyfarfod Ardal Ni yn cael ei gynnal ar y 7ed o'r mis hwn am 3.30 y prynhawn.

Adroddodd y Cyng. Annwen Hughes ei bod wedi cael gwybod bod yr arwyddion 20m.y.a sydd wedi eu lleoli ar y ffordd i mewn i'r dref ger Llwyn wedi cael eu peintio drostynt gyda paent du. 'Roedd wedi cysylltu gyda Chyngor Gwynedd ynglyn a hyn a wedi cael gwybod y byddant yn ceisio glanhau yr arwyddion neu gosod arwyddion newydd yna. Hefyd 'roedd wedi trafod gyda Chyngor Gwynedd byddai y Cyngor Cymuned yn fodlon cyfranu tuag at y gost o osod croesfan ger Ty Canol.

ARWYDDWYD.....Cadeirydd

DYDDIAD..... 784